

معرفی روشهای فعال تدریس در زمین شناسی

خدیجه امانی هفشجانی*، اداره آموزش و پرورش ناحیه یک کرج، geo.amani@gmail.com

چکیده:

با توجه به تنوع و گوناگونی مطالب و مفاهیم زمین شناسی، تدریس آن تنها به یک روش مقدور نمی باشد، بنابراین به اقتضای محتوای آموزشی باید از شیوه های تدریس مناسب استفاده شود. انتخاب بین روشهای فعال و غیرفعال در تدریس علاوه بر مهارت معلم در کاربرد روشها، به محتوای آموزشی کتاب، ساعات تدریس، شیوه ی ارزشیابی و جمعیت کلاس نیز بستگی دارد. با انتخاب روش همیاری می توان سایر روشهای فعال و غیرفعال اعم از کاوشگری، گردش علمی، آزمایشگاهی، استقرائی، دریافت مفاهیم و توضیحی را به صورت تلفیقی با آن به کاربرد و از مزایای همگی آنها در بستر مشارکت و همکاری همدلانه سود برد.

کلمات کلیدی: روش تدریس فعال، کاوشگری تفکر استقرایی، دریافت مفاهیم

مقدمه:

همگی معلمان در دروس دانشگاهی و دوره های ضمن خدمت با انواع روشهای تدریس، خصوصیات هر گروه، زیر مجموعه های آن، مراحل اجرا، مزایا و مشکلات اجرایی این شیوه ها آشنا شده اند. روش عبارت است از سازماندهی فرآیند یاددهی - یادگیری و روش تدریس تعامل یا رفتار متقابل معلم و شاگرد بر اساس طراحی منظم و هدفدار معلم، برای ایجاد تغییر در رفتار شاگرد است (شعبانی، ۱۳۸۴). در یک تدریس موفق و اثر بخش علاوه بر شخصیت، مقام و منزلت معنوی و اعتبار معلم در نزد شاگردان شناخت انواع روش های تدریس و توانایی بکار گیری آنها در کلاس درس از اهمیت قابل توجهی برخوردار است. چرا که اگر روش های تدریس به کار گرفته شده نا مناسب باشد و با محتوای آموزشی مورد تدریس همخوانی نداشته باشد یا اینکه معلمان به روش های تدریس مورد استفاده تسلط نداشته باشند، در این صورت اهداف آموزشی محقق نخواهد شد. از منظر نقش دانش آموزان، روش های تدریس به دو دسته ی فعال و غیرفعال تقسیم میشوند. روش فعال روشی است که در آن دانش آموزان در جریان یاددهی - یادگیری نقش فعالی بر عهده دارند. به بحث می پردازند، مسایل را حل و تمرین می کنند و با استفاده از راهنمایی های معلم به کسب تجربه می پردازند و به عبارت دیگر تعاملی دو طرفه بین معلم و شاگرد وجود دارد. در این روش ها معلم نقش راهنما و هدایت کننده را ایفا می نماید. در حالی که در روش های غیر فعال وظیفه اساسی بر عهده معلم می باشد. در این روش انتقال اطلاعات روندی یک سویه، از معلم به شاگرد دارد و فراگیر در این فرایند نقشی ندارد (خورشیدی و همکاران، ۱۳۸۰). در این مقاله ابتدا هر کدام از روش های تدریس مناسب در زمین شناسی معرفی میشود و با ذکر مثال های روش اجرای آن توضیح داده می شود.